

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain 22 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kestävän metsätalouden rahoituksesta annettua lakia väliaikaisesti ja kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä.

Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain energiapuun haketustukea koskevat säännökset olivat voimassa vuoden 2007 loppuun. Euroopan yhteisöjen komissio on joulukuussa 2007 hyväksynyt energiapuun haketustukea koskevan tukijärjestelmän vuosiksi 2008–2012. Kestävän metsätalouden rahoituksesta annettuun lakiin on tehty koko-

naisuudistus. Uusi kestävän metsätalouden rahoituslaki, johon sisältyy muun muassa energiapuun haketustukea koskevat säännökset, on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 2009 alusta. Jotta energiapuun haketustuen myöntäminen olisi mahdollista jo ennen uuden lain voimaantuloa, ehdotetaan lain muuttamista siten, että haketustukea koskevat säännökset olisivat voimassa vuoden 2012 loppuun.

Lait on tarkoitettu tuleviksi voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kestävän metsätalouden rahoituksesta annettu laki (1094/1996; jäljempänä *vuoden 1996 rahoituslaki*) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Siinä säädetään valtion rahoituksesta toimenpiteisiin, joilla edistetään yksityismetsien kestävä hoitoa ja käyttöä metsälain (1093/1996) mukaisesti. Lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä on muutettu useita kertoja.

Vuoden 1996 rahoituslaissa rahoitus on jaettu neljään ryhmään, jotka ovat puuntuotannon kestävyuden turvaaminen, metsien biologisen monimuotoisuuden ylläpitäminen, metsäluonnon hoitohankkeet ja edellä mainittuja toimenpiteitä tukevat muut edistämistoimenpiteet. Energiapuun haketustuki kuuluu näihin muihin edistämistoimenpiteisiin. Haketustukea koskevat säännökset tulivat voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999 ja ne olivat voimassa 31 päivään joulukuuta 2007. Haketustuesta säädetään tarkemmin energiapuun haketukseen käytettävän tuen myöntämisestä ja tuen enimmäismäärästä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1287/2002; jäljempänä *asetus*).

Asetuksen mukaan haketustuen myöntämisen edellytyksenä on, että nuoren metsän hoitotyö tai energiapuun korjuu, josta saatavan tuen haketukseen tukea haetaan, on rahoitettu rahoituslain mukaisesti. Tuki on jälkirahoitteinen eli tukea haetaan sen jälkeen, kun hakkeen käyttäjä on vastaanottanut energia-käyttöön ostamansa hakkeen. Tuki on 1,70 euroa haketettua irtokuutiometriä kohti.

Vuoden 1996 rahoituslakiin on tehty kokonaisuudistus. Kestävän metsätalouden rahoituslakia (544/2007; jäljempänä *uusi rahoituslaki*) ei ole vielä saatettu voimaan. Tämä johduu Euroopan yhteisön valtioneuvoston päätöksestä.

Euroopan yhteisön valtioneuvoston päätös sisältyvät Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87–89 artiklaan. Komissio seuraa jatkuvasti jäsenvaltioiden kanssa niiden voimassa olevia tukijärjestelmiä. Komission harjoittama valtioneuvoston yleisvalvonta perustuu tukiohjelmien ilmoittamiseen eli notifiointiin komissiolle, niiden hyväksymiseen

komissiossa sekä jäsenmaiden raportointiin tukiohjelmien soveltamisesta.

Perustamissopimuksen 88 artiklan mukaan jäsenvaltion on annettava tieto tuen muuttamista koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että komissio voi esittää huomautuksensa. Uusi rahoituslaki ilmoitettiin komissiolle maaliskuussa 2007. Haketustukea koskeva asia käsiteltiin komission kilpailuasioden pääosastolla ja sitä koskeva päätös annettiin joulukuussa 2007. Komissio hyväksyi tukijärjestelmän viisivuotiskaudeksi 2008–2012.

Uuden rahoituslain 15 §:ssä säädetään haketustuen edellytyksistä. Tuen myöntämisen edellytykset säilyvät ennallaan.

Uuden rahoituslain käsittely on komissiossa vielä kesken muulta osin kuin energiapuun korjuu- ja haketustuen osalta. Maa- ja metsätalousministeriö on toimittanut komissiolle lisätietoja. Yhteydenotoissa komissioon on käynyt ilmi, että uutta rahoituslakia on tarpeen muuttaa, jotta se täyttäisi komission asettamat vaatimukset. Komissio on edellyttänyt, että tältä osin tukijärjestelmän tulee olla maa- ja metsätalouden alan valtioneuvoston suuntaviivojen mukainen (EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1). Suuntaviivoissa on oma luku metsätalouden alaa koskevista toimintape-riäätteistä (kappaleet 175–182).

Kuten edellä on todettu, komissio on hyväksynyt energiapuun haketustuen seuraavaksi viisivuotiskaudeksi. Uuteen rahoituslakiin on tarpeen tehdä muutoksia useampaan pykälään. Jotta haketustuen myöntämiseen ei tulisi vuoden 2008 alusta pidempää taukoa, on tarkoituksenmukaisinta jatkaa ensi vaiheessa haketustukijärjestelmää vuoden 1996 rahoituslain perusteella. Tämä on mahdollista sen vuoksi, että vuoden 1996 rahoituslain ja sen nojalla annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen säännökset haketustuesta vastaavat sisällöllisesti uuden rahoituslain säännöksiä ja sitä, mitä komissiolle on ilmoitettu haketustuen määräksi.

Uusi rahoituslaki ei anna mahdollisuutta siihen, että laki saatettaisiin vain haketustuen osalta voimaan. Tällaista säännöstä harkittiin lain valmistelun aikana, mutta sen todettiin olevan eduskunnan perustuslakivaliokunnan

viimeisimmän käytännön vastainen (PeVL 18/2006 vp), minkä vuoksi siitä luovuttiin.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että haketustukea koskevat säännökset olisivat voimassa 31 päivään joulukuuta 2012 saakka. On todennäköistä, että säännökset ovat voimassa tätä lyhyemmän ajan. Uuden rahoituslain voimaantulo- ja siirtymäsäännösten mukaan samalla kumotaan vuoden 1996 rahoituslaki muutoksineen. Näin ollen uuden rahoituslain voimaantultua sovellettaisiin kyseisen lain säännöksiä.

2 Vaikutukset

Uusiutuvan energian käytölle on EU:n toimesta ja myös kansallisesti asetettu korkeita tavoitteita. Uusiutuvan energiakäyttö tulisi vuoteen 2020 mennessä nostaa 20 prosenttiin energian käytöstä. Kestävän metsätalouden rahoituslain nojalla voidaan osaltaan vaikuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Nuoren metsän hoidon yhteydessä korjattava ja haketettava energiapuun voidaan valtion tuen kannustamana ottaa energiakäyttöön. Korjuu- ja haketuskustannukset nousevat näissä kohteissa ilman tukea niin korkeiksi, ettei metsähakkeelle löydy markkinoilta ostajia. Hakkuutähde jäisi metsään lahoamaan.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2006 Pöyry Forest Industry Consulting Oy:llä teettämän selvityksen mukaan energiapuun tuen kytkeminen osaksi vuoden 1996 rahoituslain nojalla maksettavaa tukea kannustaa metsänomistajia nuoren metsän hoitoon ja energiapuun korjuuseen sellaisilta kohteilta, jotka eivät ainespuun korjuun näkökulmasta ole kannattavia. Lisäksi nuoren metsän hoito edistää metsien kasvua ja metsäteollisuuden puun saatavuutta pitkällä tähtäimellä. Tuen nykyinen maksatausjärjestelmä myös ohjaa tukea pienpuunhakkeen tuotantoketjun eri toimijoille.

Valtion tukea energiapuun haketukseen on myönnetty ja on tarkoitus jatkossakin myöntää 1,7 euroa irtokuutiometriä kohden. Rahoituslain nojalla rahoitetuista toimenpiteistä

energiapuun korjuu ja haketus ovat olleet kasvavia työmuotoja. Vuonna 2006 haketuksen tukemiseen käytettiin 1,12 miljoonaa euroa ja vuonna 2007 vastaavasti 1,42 miljoonaa euroa.

Metsähake, jonka tuotantoa on rahoitettu valtion tuella, muodostaa kuitenkin alle kymmenen prosenttia vuosittain käytetystä metsähakkeesta. Valtaosa metsähakkeesta saadaan päätehakuuukuusikoiden hakkuutähdeestä. Metsähaketta käytettiin vuonna 2007 noin 3,7 miljoonaa kiintokuutiometriä, siitä valtion tukea saaneen hakkeen osuus oli 334 300 kiintokuutiometriä.

Energiapuun käytön suotuisat vaikutukset ilmastomuutoksen hillitsemisessä ilmenevät hiilidioksidipäästöjen vähenemisenä. Yhdellä kiintokuutiometrillä puupolttoainetta voidaan vähentää noin 0,6 tonnia hiilidioksidirasitusta, jos puun poltolla korvataan raskasta polttoöljyä.

Energiapuun käyttö vahvistaa paikallista- ja alueellista tarjoamalla työllisyysmahdollisuuksia esimerkiksi energiapuun korjuu-, haketus- ja lämpöyrittäjäyrystoiminnassa. Se myös lisää omavaraisuutta lämmöntuotannossa.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja. Lausuntovaihetta ei ole pidetty tarpeellisena, koska haketustuki voidaan myöntää ainoastaan siten kuin Euroopan yhteisöjen komissio on tukijärjestelmän hyväksynyt.

4 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain 22 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kestävän metsätalouden rahoituksesta 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1094/1996) 22 §:n 1 momentti väliaikaisesti, sellaisena kuin se on laeissa 718/1999 ja 1284/2002, seuraavasti:

22 §

Rahoitettavat toimenpiteet

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin muihin edistämistoimenpiteisiin voidaan rahoitusta myöntää:

- 1) 3 §:ssä tarkoitetun toteutusselvityksen laadintaan;
- 2) juurikäävän torjuntaan;
- 3) ennalta arvaamattoman virheen korjaamiseen;

- 4) vahingon korvaamiseen;
- 5) yksityismetsien kestävää hoitoa ja käyttöä edistävään kokeilu- ja selvitystoimintaan;
- 6) 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun energiapuun haketukseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200__ ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012.

2.

Laki**kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1285/2002) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003. Lain 23 §:n 2 momentti tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lain 23 §:n 5 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200__ .

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

1.

Laki**kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain 22 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kestävän metsätalouden rahoituksesta 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1094/1996) 22 §:n 1 momentti väliaikaisesti, sellaisena kuin se on laeissa 718/1999 ja 1284/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 §

Rahoitettavat toimenpiteet

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin muihin edistämistoimenpiteisiin voidaan rahoitusta myöntää:

- 1) 3 §:ssä tarkoitetun toteutusselvityksen laadintaan;
- 2) juurikäävän torjuntaan;
- 3) ennalta arvaamattoman virheen korjaamiseen;
- 4) vahingon korvaamiseen;
- 5) yksityismetsien kestävää hoitoa ja käyttöä edistävään kokeilu- ja selvitystoimintaan; sekä

Ehdotus

22 §

Rahoitettavat toimenpiteet

Edellä 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin muihin edistämistoimenpiteisiin voidaan rahoitusta myöntää:

- 1) 3 §:ssä tarkoitetun toteutusselvityksen laadintaan;
- 2) juurikäävän torjuntaan;
- 3) ennalta arvaamattoman virheen korjaamiseen;
- 4) vahingon korvaamiseen;
- 5) yksityismetsien kestävää hoitoa ja käyttöä edistävään kokeilu- ja selvitystoimintaan;
- 6) 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun energiapuun haketukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012.

2.

Laki**kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaatulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1285/2002) voimaatulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003. Lain 23 §:n 2 momentti tulee voimaan *kuitenkin* valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003. Lain 23 §:n 2 momentti tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. *Lain 23 §:n 5 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
